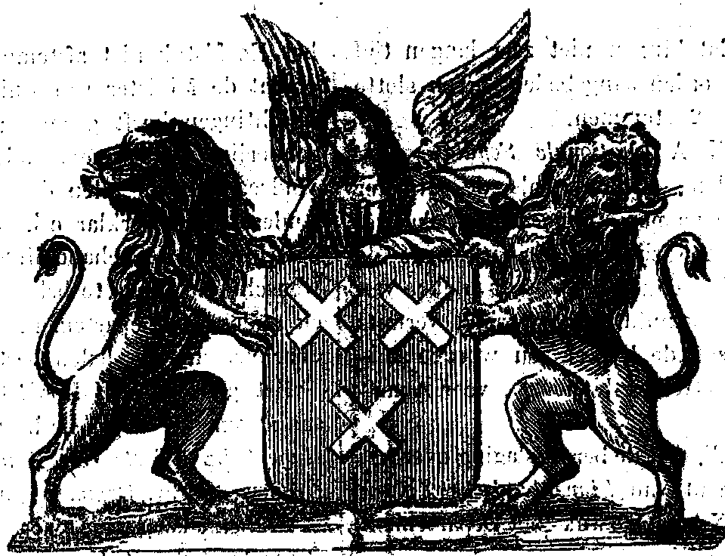
N°. 102. 1850.

BREDASCHE COURANT.

ZONDAG 22 DECEMBER.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*; gelet op den gemiddelden prijs waarvoor het mudde *Rogge* ter weekmarkt binnen deze Stad is verkocht geworden, namelijk op de twee Dingsdagen vóór en den eersten Dingsdag na *St. Lucie*, volgens welken maatstaf naar den ouden herkomen, de *Thoornsche markt* der *Rogge*, moet worden geregeld.

Hebben dientengevolge de *Thoornsche markt* der *Rogge* voor het jaar 1850, vastgesteld op *vijf gulden zesenzeventig cents*, het Nederlandsche mudde of *vier gulden vierennegentig cents*, de Bredasche veertel.

En opdat de belanghebbenden daarvan kennis dragen, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, alomme waar zulks te doen gebruikelijk is.

BREDA, den 19. December, 1850.

DE ROY, vt.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
L. D. G. TEYCHINÉ.

Afgekondigd ter puije van het Raadhuis der Stad Breda, den 19. December 1850.

Mij Present.
De Secretaris der Stad,
L. D. G. TEYCHINÉ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 19den December.

Het *Journal des Débats* berigt, dat er een nieuw legitimistisch comité zamengesteld is, hetwelk de vijf leden van het vroegere comité vervangt, dat zich berucht gemaakt heeft door de bekend wording van het manifest des heeren *Barthelemy*, uit Wiesbaden.

De hertog *de Levis*, die het zuiver royalisme vertegenwoordigde, is van het nieuwe comité uitgesloten, aan welks hoofd gesteld is de heer *Berrijer*. De twaalf leden van dit comité zijn door den hertog *van Bordeaux* zelven aangewezen.

— Gisteren heeft de president der Nationale vergadering, de heer *Dupin*, den President der republiek op een luisterrijk feestmaal onthaald. De toast door eerstgenoemden ingesteld, hield hoofdzakelijk het volgende: «Aan den gekozene op den 10den December, wiens verheven taak het is, gemeenschappelijk met de gekozenen op den 13den Mei, te doen zegevieren, op den geest van ongodsdienstigheid en regeringloosheid, de groote beginselen van regt en zedelijkheid, waarop de ware orde der menschelijke maatschappij, het gezag der gouvernementen, de zekerheid der bijzondere handelingen en de opregtheid der vredelievende betrekkingen tusschen de beschaafde volken berusten!"

De President der republiek heeft in zijn antwoord den heer *Dupin* bedankt dat hij hem voor de tweede maal de gelegenheid verschaft had den verjaardag zijner verkiezing te vieren te midden der vertegenwoordigers van Frankrijk en van het korps diplomatiek. Het was ook nog eene plegtige gelegenheid om elkander gezamentlijk geluk te wenschen wegens de rust die het land geniet. «Maar, zeide hij, «die rust heeft ook haar gevaar. Het gevaar vereenigt, de gerustheid verdeelt. Kan het goede dan niet voortkomen zonder de kiem tot ontbinding in zich te dragen? Niets zou waardiger zijn dan dat de openbare magten 't voorbeeld van het tegendeel gaven." De President der republiek stelde daarop den dronk in: «Aan de eendragt der openbare magten, aan de nationale vergadering en haren geachten president!"

— De Minister van Marine, de heer *Romain-Desfossés* treedt af, omdat de Wetgevende Vergadering tot de benoeming van een onder-secretaris van Staat bij zijn departement, hare toestemming geweigerd heeft. Zijne aftreding brengt in de staatkunde der Regering geen verandering.

— Eenige leden van de Bergpartij hebben bij de Wetgevende Vergadering een voorstel ingediend, strekkende om in het leger de tegenwoordige wijze van bevordering, voor verscheiden rangen, te vervangen door het stelsel van verkiezing. De commissie tot onderzoek der uit de vergadering zelve voortkomende voordragten, stelt voor, dit voorstel niet in overweging te nemen; zij acht het stelsel van verkiezing in het leger, hetwelk reeds eenmaal, in 1794, ingevoerd maar na eene korte proefneming weder opgegeven werd, schadelijk voor de algemeene belangen des lands en voor die van het leger.

— Laatstleden Maandag avond heeft boven de stad Havre een vreeselijk onweder gewoed, waarbij de bliksem in verscheiden schepen geslagen is; ... was zoo zwaar, dat door de dreuning in vele woningen de glas... ...zeld werden.

bij not... uit overt... *L. A. Dien*... *C. Hartsen.*

— Eindelijk is te Napels het regtsgeding afgeloopen wegens de zamenzwering ter vereeniging van geheel Italie tot ééne groote republiek. Lang werd dit proces slepende gehouden, terwijl de beschuldigden in gruwelijke kerkers versmachtten en sommige bezweken; het geheele geding getuigde van willekeur en minachting der regten van aangeklaagden, aan de zijde der Regering. De meeste beschuldigden zijn tot langdurige gevangenisstraf (de gewezen minister *Poerio* tot 30 jaren) en zes ter dood veroordeeld.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 57,65; 5 pCt. 95,30; Rom. Leening 76½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 19den December.

Het Pruissische Regeringsblad deelt de circulaire mede aan de Bondsregeringen, omtrent de vrije conferentiën te Dresden. Men gaat daarbij van de hoofdbeginselen uit, dat de omstandigheden van 1848 eene hervorming van de Duitsche Bonds-Staatsregeling noodzakelijk hebben gemaakt, maar dat die niet dan met gemeen overleg en met vrije toestemming aller Duitsche regeringen kunnen worden tot stand gebragt. De uitkomsten van de te Dresden te houden conferentiën der ministers zullen dan ook aan alle Duitsche regeringen worden onderworpen, en de nieuw te beramen staatsregeling daarna door een nieuw te benoemen centraal bewind worden afgekondigd.

— Eergisteren avond zijn de graaf *van Leiningen* en de luitenant-generaal *von Peucher* te Kassel aangekomen.

— De bevelhebber der Pruissische troepen in Keurhessen, generaal *von der Gröben*, is reeds te Paderborn, in Westfalen aangekomen. De bondstroepen trekken allengs voorwaarts in Keurhessen, en waar zij komen, worden diegenen, die bij het verzet tegen de Keurvorstelijke Regering zich op den voorgrond stelden, gestraft met zware inkwartiering van Beijersche soldaten, die zich door ruwheid en gulzigheid schijnen te onderscheiden. Vooral treft de regterlijke ambtenaren deze straf zoo zwaar, dat een groot aantal derzelve, om daarvan ontheven te worden, hun ontslag nemen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 21sten December.

In de avondzitting van Dingsdag zijn door de Tweede Kamer de algemeene beraadslagingen over Hoofdstuk VIII (*Marine*) der Staatsbegrooting over 1851 worden voortgezet.

De *Minister van Marine* zeide de heeren *Storm van 's Gravesande*, *Lotsy* en *van Hall* dank voor de welwillende wijs, waarop zij nader toegelicht hebben § 183 van het verslag, waarin het hoogst wenschelijke door sommige leden werd uitgedrukt, dat de Minister, tot nauwkeurig onderzoek van al wat de Marine betrof, zich door een tijdelijken raad of comité liet voorlichten. — De Minister ging thans over tot beantwoording der verschillende bij de beraadslagingen in het midden gebragte bedenkingen.

Hij beantwoordt onder anderen wat door den heer *Hugenholtz* is in 't midden gebragt. Diens bedenkingen laten zich, zegt Z. Exc., tot vijf hoofdpunten terugbrengen, als: 1°. het aannemen van een vast stelsel ten aanzien onzer Marine; 2°. meerdere bezuiniging; 3°. dat de aanbouw van oorlogsbooten te gering is, naar gelang der bestaande werven; 4°. meerdere uitbreiding onzer scheepsmagt in Oostindië; 5°. het daarstellen van een comité van Marine. — I. Zooveel de omstandigheden dit toelaten, wordt naar een aangenomen stelsel te werk gegaan. Doch men is dikwijls genoodzaakt, daarvan af te wijken, en aan de eischen des tijds te voldoen. II. Langzaam en bedaard wordt in dien geest gehandeld. Men heeft bezuinigd door de opheffing der werf te Rotterdam. Het stelsel van gepaste bezuiniging zal steeds voor oogen worden gehouden. III. De Minister geeft dit ten deele toe. Door de verplaatsing van een gedeelte der werklieden van Rotterdam naar Amsterdam zal daaraan welligt te gemoet kunnen gekomen worden. IV. Reeds in de memorie van beantwoording is te kennen gegeven, dat er overwegingen hangende zijn, ten einde de zeemagt in Oostindië steeds aan de behoeften, die tijdelijk kunnen ontstaan en wijziging noodzakelijk maken, te doen beantwoorden. Z. Exc. kan er thans bijvoegen, dat nog onlangs een schoener en de ijzeren stoomboot *Juno* derwaarts vertrokken zijn, terwijl den 25 dezer *de Ardjoeno* zich er mede heen zal begeven. V. Omtrent dit punt verwijst de Minister naar hetgeen door onderscheidene leden ter wederlegging is in het midden gebragt en naar het verslag. Hij kan overigens de verzekering geven, dat hij zich, bij gewigtige aangelegenheden, steeds door kundige officieren laat voorlichten.

Na sluiting der algemeene beraadslagingen, geven ook sommige artikelen aanleiding tot eene discussie. Daarbij geeft, onder anderen, de *Minister*

van Binnenlandsche Zaken de verklaring, dat binnen niet zeer langen tijd eene wet op de geneeskundige politie zal worden aangeboden. Ten slotte is het Hoofdstuk *aangenomen* met 58 tegen 2 stemmen.

Daarna is beraadslaagd over hoofdstuk IX A (*Nationale Schuld*). Ook dit hoofdstuk is, nadat onderscheidene leden, evenzeer als de Minister van Finantiën, aan de discussie hadden deel genomen, *aangenomen*, en wel met eenparigheid van stemmen. In den loop zijner rede verklaarde de Minister, dat reeds den volgenden dag of den dag daarna, zou blijken van zijne ernstige zucht, om tot amortisatie van schuld over te gaan, vermits daaromtrent van regeringswege een voorstel aan de Kamer zou worden aangeboden, ten doel hebbende, om de overschotten op de dienst, voor Amortisatie van schuld beschikbaar te stellen.

— In de zitting van Woensdag is bepaald, dat de beraadslaging over het Vde Hoofdstuk (de kosten van het departement van *Binnenlandsche Zaken*) zal worden geopend na afloop van die over het Xde Hoofdstuk (het Departement van *Oorlog*).

Daarop is beraadslaagd over het IXde Hoofdstuk *B* (het Departement van *Finantien*). Bij de algemeene beschouwingen heeft de Minister van Finantiën herinnerd hetgeen hij reeds vroeger heeft te kennen gegeven nopens de grondslagen, op welke een gewijzigd stelsel van belasting behoort te worden ingerigt, en heeft hij verklaard, dat, bij het afschaffen van accijnsen, in de eerste plaats die op de brandstoffen daartoe in aanmerking zouden behooren te komen.

Bij de overweging van het 27ste art. heeft de heer *Godefroi* de vraag geopperd, of het noodig kan worden geacht, bij voortduring de betrekking van rijks-advocaat in stand te houden. Dit heeft den heer *Storm* aanleiding gegeven, een amendement voor te stellen, inhoudende, om de verlangde som met een vierde gedeelte, te weten *f* 6358, te verminderen. Dit amendement is, met 32 tegen 29 stemmen, *verworpen*, en het hoofdstuk is met 53 tegen 8 stemmen *aangenomen*. — De zitting werd gescheiden tot des avonds $7^1/_2$ ure.

— In de avondzitting verklaarde de Voorzitter, ingevolge de bevoegdheid, hem bij het reglement van orde gegeven, dat het noodig is de deuren te sluiten. De zitting gaat dien ten gevolge over in comité-generaal. — Omstreeks 10 ure wordt de openbare zitting hervat.

Aan de orde zijn de algemeene beraadslagingen over Hoofdstuk X (*Departement van Oorlog*) der staatsbegrooting over 1851.

De heer *Dommer van Poldersveldt* doet eenige vragen aan den Minister, als: 1°. dringt hij nader aan op eene wet voor het ontslaan en pensioneren der officieren; 2°. op afschaffing of vermindering der harde bepalingen nopens de huwelijken van officieren, als zijnde de daaromtrent bestaande bepalingen niet meer in den geest onzer eeuw; 3°. geeft hij in bedenking, bij de organisatie van het leger, de traktementen der 1ste en 2de luitenants met *f* 100 te verhoogen.

De *Minister van Oorlog* geeft te kennen, dat reeds bij het wapen der infanterie en der artillerie, alsmede bij de algemeene administratie, organisatie heeft plaats gehad. Men houdt zich thans met die der kavallerie bezig. De Minister kan deswege echter geen tijd bepalen. Men moet hier op het oog houden: 1°. het belang van den dienst; 2°. eene betere verhouding tusschen de luitenants en kapiteins; 3°. het moeijelijkste van alles, de beperkte som der begrooting. De wet nopens het ontslaan en pensioneren van militaire officieren is van den Raad van State terug, en de Minister vleit [zich die binnen weinige dagen aan de Kamer te kunnen aanbieden. Z. Exc. acht het mede wenschelijk, het lot der subalterne officieren te verbeteren, doch wordt ook hier uit een finantiëel oogpunt belemmerd. In hun lot wordt echter in zoo verre verbetering gebragt, dat er meer uitzigt zal worden gegeven op eene spoedige bevordering.

De heer *Metman* vindt de maatregelen, door den Minister van Oorlog genomen, gedurende den tijd, dat hij aan het hoofd van dat Departement van algemeen bestuur was geplaatst, en de mededeeling, door hem in het comité-generaal gedaan, in de meeste opzigten, voldoende. Een punt, echter, bleef ten aanzien van het defensiewezen onopgehelderd. Dat betrof intusschen minder het Departement van Oorlog dan dat van Buitenlandsche Zaken. De Minister van dit laatste Departement had toch niet die inlichtingen gegeven, welke, naar het gevoelen des sprekers, en naar dat van eenige zijner medeleden, noodig waren ter beoordeeling van een hoogst gewigtig punt. — Dit was de eenige reden, welke spreker tot zijn leedwezen noodzaakte, zijne goedkeurende stem aan de begrooting van het Departement van Oorlog te onthouden.

De heer *van Akerlaken* verklaart, zich geheel met die zienswijze te vereenigen.

De *Minister van Oorlog* betreurt zeer dat hij twee stemmen moet missen, omdat een ander Minister, naar de zienswijze dier heeren, geene volledige inlichtingen gegeven heeft.

De algemeene beraadslagingen worden gesloten, en die over de artikelen geopend.

— In de zitting van Donderdag zijn de beraadslagingen voortgezet over Hoofdstuk X.

In deze zitting is ingekomen eene koninklijke boodschap ten geleide van een ontwerp van wet strekkende tot amortisatie van schuld.

Onderscheiden sprekers voeren nog het woord. De heer *van Goltstein* wil eene ineensmelting der militaire geneeskundige kweekschool met de Hoogeschool te Utrecht. De Minister van Oorlog ontwikkelt, in antwoord daarop, de gronden welke voor de afzonderlijke school pleiten. Eenige vragen en opmerkingen van den heer *Storm van 's Gravesande* worden mede door den Minister beantwoord, die daaraan de toezegging paart, om bij volgende begrootingen aan de geuite bezwaren van vorm, voor zoo ver hij die kan deelen en na rijp beraad, te gemoet te komen. — De heer *Engelen* zal het Hoofdstuk niet afstemmen, zoo als de heeren *Metman* en *van Akerlaken*, omdat de Minister van Buitenlandsche Zaken in committé zulke onvoldoende inlichtingen heeft gegeven; wel is waar was die mededeeling onvoldoende, zonderling en bevreemdend, maar de door den Minister van Oorlog gedane voldeed hem in allen deele, weshalve hij vóór het Hoofdstuk zal stemmen. Andere leden verklaren hetzelfde gevoelen te omhelzen. De heer *Provó Kluit* bestrijdt bij de behandeling van art. 35 de instelling der marechaussée, en wenscht die alleen te behouden, wanneer dat korps onder de civiele autoriteit en onder het Departement van Justitie wordt gebragt. Zijn gevoelen wordt door verscheiden leden bestreden.

Het geheele Xde Hoofdstuk wordt ten slotte met 49 tegen 14 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *Zijlker*, *van Akerlaken*, *Westerhoff*, *Metman*, *Hugenholtz*, *Taets van Amerongen*, *Reinders*, *Hengst*, *de Poorter*, *van der Heyden*, *Storm*, *Dommer van Poldersveldt*, *van der Linden* en *Sloet tot Oldhuis*.

De beraadslagingen worden geopend over Hoofdstuk V, *Departement van Binnenlandsche Zaken*.

De heer *van Hall* meent thans nader te moeten ontwikkelen, hetgeen door hem bij de algemeene beraadslagingen is aangevoerd, dat namelijk, voor zoo ver hem bekend is, de tegenwoordige Minister van Binnenlandsche Zaken de duurste Minister van dat departement is, die we ooit gehad hebben; dat wil zeggen, dat geen Minister tot hiertoe eene begrooting heeft voorgedragen, die zoo hoog is opgevoerd. Hij vindt het van het Ministerie kordaat, dat het verklaard heeft, dat de groote rij der bezuinigingen en vereenvoudigingen is gesloten, doch hij hoopt, dat de Vertegenwoordiging thans er tegen waken zal, dat het Ministerie in een uiterste vervalle, want hij vreest dat men nu gevaar loopt in een ander uiterste te vervallen, dat is dat men nu een weg bewandelen zal, die tot het doen van grootere uitgaven leiden zal. Hij treedt in eene ontwikkeling en berekening om de juistheid zijner bewering en becijfering te bewijzen. Hij verdedigt de tabellen, die hij daarvan heeft opgemaakt, en die hij ter tafel van den Voorzitter overlegt, tegen de aanmerkingen, die daarop door den heer *de Man* waren gemaakt. Hij geeft daarbij, onder anderen, te kennen, dat de som van *f* 80,000, die thans voor onvoorziene uitgaven op dit Hoofdstuk voorkomt, bij zijne vergelijking, niet behoeft te worden afgetrokken, daar, volgens het vroeger gevolgd wordende stelsel, aan geen departement eene som als zoodanig wierd verleend, tenzij deze uit besparingen uit het eigen Hoofdstuk konden worden gevonden; zij was alzoo als het ware onder het Hoofdstuk begrepen. De spreker stelt als slotsom, dat, al nam men nu het verschil aan tusschen de begrooting voor 1851, vergeleken met 1845, op *f* 283.000, en al trekt men ook daarvan af de *f* 80,000 voor onvoorziene uitgaven, dan nog de aanhangige begrooting steeds ruim *f* 200,000 hooger is dan die voor 1845. Sedert 1845 is bij dit departement eene doorgaande verhooging op te merken geweest. De begrooting voor 1850 is hooger dan die voor 1849 en die van 1851 is weder hooger dan die voor 1850. En deze normale begrooting, tot stand gebragt onder een nieuwen stand van zaken, is, vergeleken met die voor 1845, een tijdstip toen men de Regering van geldverspilling beschuldigde, *f* 283,000 hooger. Hij doorloopt al de afdeelingen van het Hoofdstuk, om aan te toonen dat hij bijna nergens bezuinigingen waarneemt.

De heer *Wintgens* beveelt de belangen van den landbouwer der voortdurende zorg des ministers aan en meent dat meer partij van de commissie van landbouw kon worden getrokken; hij uit den wensch dat algemeene maatregelen tegen de veeziekte genomen worden; hij hoopt dat de Regering zich het onderwerp van het tiendregt met ernst zal aantrekken, hij beveelt het credietsystema voor de grondbezitters ter overweging aan, dat zulke goede gevolgen zou kunnen hebben voor de bebouwing der 900,000 bunders welke hier te Lande ongebruikt liggen; hij dringt aan op het tot stand brengen eener wet op de waterschappen, en beveelt de behartiging van de belangen der binnenlandsche scheepvaart den Minister aan.

De heer *Zylker* meent bij het aanhangig Hoofdstuk betere beginselen van Regering waar te nemen dan vroeger, doch vestigt niet te min de aandacht nog op eenige punten, hoofdzakelijk met betrekking tot de afgelegene provinciën, die voor niet anders goed schijnen dan om belastingen te storten in het Danaïden-vat, dat men schatkist noemt. — De Heer *van Heiden Reinestien* vereenigt zich in vele opzigten met de beschouwingen en opmerkingen van den heer *Wintgens*, en dringt ook nog aan op de opheffing van den tol op het Zwolsche diep, en de regeling van de politie der groote wegen en op de middelen van vervoer. Hij zal zijne goedkeuring aan het Hoofdstuk moeten weigeren, omdat daarop twee ton voor buitengewone werken voorkomen, van de noodzakelijkheid waarvan hij nog niet overtuigd is. — De heer *van der Veen* wenscht mede de ontheffing van den landbouw en eene herziening der wettelijke verordeningen tot bevordering der landontginning. — De heer *De Man* beantwoordt den heer *van Hall* en toont daarbij aan, dat vroeger voor kwade posten op de grondbelasting vrij aanzienlijke sommen op de begrooting werden geplaatst, ten einde daaruit de onvoorziene uitgaven te kunnen bestrijden. — De heer *van Goltstein* merkt bij het departement van Binnenlandsche Zaken eene strekking op, om alles aan zich trekken.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren zijn de algemeene beraadslagingen over het Vde hoofdstuk der staatsbegrooting voortgezet en geëindigd. Daarna is de Kamer overgegaan tot de behandeling der artikelen en zijn de vijf eerste daarvan aangenomen. De voortzetting der beraadslagingen is bepaald op des avonds ten half acht ure. In deze zitting zijn ingekomen de navolgende wets-ontwerpen: één strekkende tot het aanbrengen eener wijziging in de wet van 28 Julij 1 (*Staatsblad* n°. 44), twee tot het verleenen der hoedanigheid van N lander aan *F. H. van Dindoren* te Alblasserdam en aan *M. Nauta* Harlingen, en een tot het brengen van wijzigingen in de in N

Indië bestaande tariven van inkomende regten op sommige voorwerpen. Het algemeen verslag omtrent het wets-ontwerp tot aanvulling der wet van 14 September 1849, omtrent provinciale belastingen in Friesland is uitgebragt; zullende de dag der beraadslaging over dat voorstel van wet nader worden bepaald.

— De Eerste Kamer heeft II. Donderdag aangenomen de volgende ontwerpen van wet: I. omtrent het registratie-regt op de brieven van naturalisatie; II. 20 ontwerpen, tot het verleenen der hoedanigheid van Nederlander aan een gelijk getal personen; III. tot voorziening betrekkelijk de voortzetting der werken tot droogmaking van het Haarlemmermeer; IV. houdende begrooting der Landsdrukkerij over 1851; V. houdende begrooting wegens den arbeid der gevangenen over 1851.

— In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van gisteren is ingekomen een adres van de heer *Huijssen van Kattendijke*, advocaat bij den Hoogen Raad, daarbij verzoekende bij de benoeming van een commies-griffier in aanmerking te komen.

Het wets-ontwerp tot heffing der grondbelasting in Limburg is na eene vrij langdurige beraadslaging met 24 tegen 8 stemmen afgestemd. *Tegen* hetzelve hebben gestemd de heeren: *de Jonge van Ellemeet*, *van Andringa de Kempenaer*, *van Sassen van Ysselt*, *Borski*, *van Wessem*, *van der Lek de Clercq*, *van Lith de Jeude*, *van Swinderen*, *Insinger*, *de Sittert*, *van van Rijckevorsel*, *Boxman*, *de Brauw*, *Bosch von Drakenstein*, *Philipse*, *Tonckens*, *van Beek Vollenhoven*, *Cost Jordens*, *van Heekeren van Wassenaer*, *Verheij van den Bogaerd*, *van Eijsinga*, *van Aylva van Pallandt*, *van Nispen van Pannerden* en *'t Hooft*.

Het wets-ontwerp betreffende dadingen over domaniale zaken en dat tot verlenging van den termijn voor de invoering van postzegels zijn elk zonder beraadslaging met algemeene stemmen aangenomen.

— Van het Nieuwe Diep wordt nader berigt, dat, hoewel de heer *Bruce* nog ziek bleef en de koorts hield, echter het voornemen bestond om zoodra de wind gunstig was zee te kiezen.

— Blijkens eene opgave in de *Staats-Courant* is voor de oprigting van een standbeeld voor prins *Willem I* binnen de stad 's Gravenhage in het geheel ontvangen eene som van *f* 41,464. 85½. Deze gelden zijn besteed als volgt: aan den beeldhouwer *L. Royer*, voor het vervaardigen van een model van het standbeeld, van basreliefs, enz. *f* 8250; aan de firma *P. van Vlissingen* en *D. van Heel*, voor het gieten van het standbeeld *f* 20,000; aan den heer *J. Galman*, voor het vervaardigen van het voetstuk *f* 11,565. 98½; voor gehouden opzigt bij de oprigting van het voetstuk en andere voorbereidende werkzaamheden *f* 1648. 87.

— De *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* behelst het volgend berigt uit Rozendaal geschreven: Het bekende plan eener spoorwegverbinding tusschen Holland en Belgie schijnt thans op nieuw in overweging te komen. Dezer dagen hebben de ingenieurs van eene te Brussel zich vormende maatschappij de streek tusschen de Willemstad en de Belgische grenzen opgenomen, ten einde voorloopig omtrent de rigting eene keus zou kunnen gedaan worden. Het schijnt dat het oude plan om den weg van Antwerpen op Rozendaal en van daar met twee vertakkingen naar de Willemstad en Rotterdam en naar Breda en Utrecht te laten loopen, den meesten kans heeft. Daar deze weg grootendeels door onbebouwde immers niet kostbare gronden loopen zal, mag men, vooral zoo de wet op de onteigening spoedig door eene betere vervangen wordt, zich hiervan ook finantieel de beste resultaten voorstellen. Te meer mag men dit verwachten, daar, zooals het schijnt, het plan van groote grondeigenaars zelve is uitgegaan, en de overigen uit hetgeen met den spoorweg tusschen Rotterdam en Utrecht gebeurd is, zien zullen, hoe verkeerd het is, om wanneer men werkelijk bij eene communicatie belang heeft, met alle kracht de daarstelling daarvan tegen te werken.

— De *Staats-Courant* behelst heden een uitvoerig verslag van de commissie benoemd bij Koninklijk Besluit van den 30sten Mei 1850, N°. 11, tot afneming van het examen van hen die op een der hoogescholen of athenaea wenschen toegelaten te worden, uitgebragt aan Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche zaken, den 12den November 1850.

— Bij de regtbank te Amsterdam worden verscheiden diligence-ondernemers vervolgd wegens overtreding der nieuwe postwet; het geldt hier vooral de vraag, of het vervoer van brieven, gehecht aan steenen en andere nietswaardige voorwerpen, strafbaar is. De regtbank zal den 30sten dezer vonnis geven.

— De Directie der Nederlandsche Rijnspoorweg-Maatschappij heeft ter kennis der aandeelhouders gebragt, dat zij hoopt, dat bij voortduring van den vrede, de aansluiting met Pruissen eerlang geregeld zal kunnen worden, en dat de finantiële maatregelen, voor deze gewigtige aangelegenheid vereischt, van dien aard zullen zijn, dat zij de goedkeuring der aandeelhouders verwerven.

Eene commissie van de in Amsterdam gevestigde scheepsreederijen heeft een adres aan het bestuur van de Nederlandsche handel-maatschappij ingediend, waarbij zij zich namens dezelven beklaagt over de laatst genomene maatregelen, ten aanzien van den gang der bevrachtingen en de vermindering der retourvrachten, en het bestuur verzoeken om, in naam dezer reeders, bij het Departement van Koloniën aan te dringen om eene geringere afdaling in de vrachtprijzen, vermits deze reederijen onder de voorgestelde vermindering van twintig gulden per last zouden moeten bezwijken; — en op het herstel, met het begin van het jaar 1851, der lijsten voor de verschillende steden; — derwijze als bij dispositie van 18 November 1846, bevestigd bij nota van 27 December daaraanvolgende, aan de reeders te Amsterdam, tot overtuiging is toegezegd. — De commissie bestaat uit de heeren: *D. Borski*, *L. [illegible]*, *A. van Geuns*, *G. C. Bosch Reitz*, *C. Faber Boissevain* en *C. Hartsen*.

— Met de overland-post zijn de volgende berigten uit Oost-Indië ontvangen:

De inkomende en uitgaande regten op Java en Madura hebben over de negen eerste maanden van 1850 zuiver opgebragt *f* 3,655,551.10; zijnde *f* 542,942.65 meer dan in 1848 en *f* 225,671.87½ minder dan in 1849, gedurende hetzelfde tijdvak, is verkregen.

Op den 12den October 1850 is te Batavia voor gouvernements-rekening in het openbaar verkocht eene hoeveelheid van 620 realen stofgoud van Menado, welke heeft opgebragt eene som van *f* 22,605.

Gedurende de maand Augustus 1850 hebben de mijnen te Pengaran (Banjermassin) opgeleverd 489 ton steenkolen, zijnde 25½ ton meer dan in de maand Julij. Ofschoon gunstig voor de werkzaamheden, was de drukkende warmte en de scherpe zuidoosten-wind gedurende de maand Augustus ongunstig voor den gezondheidstoestand van het personeel bij de mijnen.

Omtrent den gezondheidstoestand der bevolking op Java waren gedurende de maand October geene ongunstige berigten ontvangen.

In de residentie Palembang en in sommige districten der Lampongs heerschte, op verschillende punten, de kinderziekte, waartegen zooveel mogelijk maatregelen genomen zijn.

De expeditie, welke blijkens de *Staats-Courant* van 21 November jl. was uitgezonden tegen de zeeroovers, welke de kusten van Krawang en Cheribon onveilig maakten, was teruggekeerd, zonder zeeroovers te hebben gezien. Alle kreken, bogten en rivieren waren naauwkeurig onderzocht. Men hield het er voor, dat die kusten weder veilig waren en de roovers om de Oost gevlugt waren of de Javasche zee geheel verlaten hadden. Deze expeditie heeft evenwel het voordeel gehad, de bemanning en goederen te redden van eene te Batavia te huis behoorende praauw-toop, welke bij de Boomjes-eilanden op eene klip schipbreuk had geleden.

Volgens berigten uit de afdeelingen Demak en Grobogan waren aldaar, ten gevolge van de aanhoudende droogte, nagenoeg alle tweede gewassen mislukt. Door de zorg van het plaatselijk bestuur waren vele velden in gereedheid gebragt, om bij de eerst invallende regens met djagong te worden beplant, waartoe de noodige bibiet voorhanden was.

Volgens berigten van Banka, werden de troepen op den 9den October op de hoofdpunten van operatie verwacht.

Intusschen waren reeds onderscheidene hoofden en volgelingen van *Amir* in onderwerping gekomen, waaronder een der voornaamste hoofdmuitelingen, genaamd *Aim*. Op vele punten was de bevolking *Amir* afgevallen; zoodat zijne bende laatstelijk werd gezegd slechts te bestaan uit ongeveer 100 man, zamengesteld uit moordenaars, gedeserteerde soldaten, weggeloopen mijnwerkers of veroordeelden die der geregtigheid waren ontsnapt, en wier belang het is *Amir* te beletten in onderwerping te komen.

Uit deze omstandigheden werd afgeleid, dat de militaire operatie zich slechts zal behoeven te bepalen tot het opsporen van *Amir* en het hem omringende bovenbedoelde getal booswichten.

Volgens berigten van Borneo's westkust was de toestand der geblesseerden bij de jongste gevechten met de oproerige Chinezen aldaar, zoowel ten opzigte van de officieren als der manschappen, gunstig. Nog geen der officieren had eene amputatie ondergaan, en er bestond hoop dat de luit.-kolonel *Sorg* zijn voet, en de luitenant ter zee der 2de klasse *van der Bank* zijnen arm zou behouden. Gevechten waren sedert niet geleverd.

Ter vervanging van den luit.-kolonel *Sorg* is voor het kommandement der troepen in de wester-afdeeling van Borneo bestemd geworden de luit.-kolonel *Le Bron de Vexela*, die bereids derwaarts vertrokken was.

— In de maand Julij dezes jaars is door den resident ter Zuid- en Oostkust van Borneo eene expeditie, bestaande uit een gewapende gouvernementsschoener en eene kruisboot, benevens een detachement van 25 man, gekommandeerd door den luitenant *Kroezen*, gezonden naar Sampit en Simboeloe, alwaar de bevolking, gerugsteund door eenen beruchten zeeroover *Blazon* genaamd, 's Gouvernements gezag had gekrenkt en zich tegen hetzelve had verzet.

Die expeditie is, volgens de thans ontvangen berigten, met eenen gunstigen uitslag bekroond. *Blazon* is gevat met nog 26 zijner medestanders. Terwijl van onze zijde niet eenig verlies schijnt geleden te zijn, had de vijand 10 dooden. Het detachement was bereids teruggekeerd naar deszelfs garnizoen te Banjermassin.

In aanmerking nemende het moeijelijk en boschachtig terrein, achtte men zich gelukkig met de betrekkelijk geringe middelen, zoo spoedig en zoo volkomen het doel te hebben bereikt. Veel had daartoe bijgedragen de voortvarendheid van den waarnemenden resident ter Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo, Gallois, terwijl met lof melding is gemaakt van den 2den luitenant *Kroezen*, voornoemd en van den civilen gezagvoerder ter Zuidkust Hennevelt.

De hoofden en bevolking van Sampit en Simboeloe, die eene ongeloofelijke vrees koesterden voor *Blazon*, hebben, na aankomst der troepen, de partij gekozen van het Gouvernement, en het is grootendeels aan hen te danken, dat *Blazon* en zoovelen zijner gezellen gevangen zijn.

— De berigten uit de Molukkos loopende tot 3 October, leverden geene meldenswaardige bijzonderheden op. De nieuw benoemde gouverneur aldaar, *C. M. Visser*, had op den 25sten September te voren deze zijne betrekking aanvaard.

In den vroegen morgen van den 20sten September 1850, is in de residentie Madioen eene hevige aardbeving gevoeld, welke eenige seconden duurde, en eene rigting had van het oosten naar het westen.

— In de residentie Kediri is den daarop volgenden dag, ook in den vroegen morgen, eene vrij hevige aardbeving gevoeld, welke mede eenige seconden duurde, en zich door twee zware schokken heeft gekenmerkt; voorafgegaan van een onderaardsch gedruisch, in eene zuidoostelijke rigting, en dus waarschijnlijk van den berg Kloet afkomstig.

De veroorzaakte schade bestaat slechts in eenige scheuren in twee steenen gebouwen, ter hoofdplaats Madioen.

— Volgens berigten van Pontianak, loopende tot den 7den October, hebben de Chinezen van Montrado zich op nieuw op den grooten berg van Pamangkat genesteld, en aldaar vele batterijen of sterkten opgeworpen, van welke eene in het gezigt, doch even buiten het bereik van het geschut van het

op den heuvel Peniboengau aangelegd wordende Nederlandsche fort *Sorg*. Te Montrado scheen de bevolking zeer verslagen over het groot verlies van volk, in het gevecht te Pamangkat, op den 11den en 12den September geleden, welk verlies 400 dooden zou hebben bedragen. Geldsgebrek en schaarste van levensmiddelen namen te Montrado dagelijks toe, de rijst was reeds tot *f* 40 de pikol gestegen. Intusschen spande de kongsie Taykong alle krachten in, de bevolking van Mantrado op te winden en tot wraak aan te sporen; tot welk einde op den 23sten September een godsdienstig feest, tot inzegening van wapens en banieren, gehouden werd; er bestond, zoo men vermeende, bij deze kongsie het voornemen, na den afloop van dit feest, tegen Sambas of wel tegen Mandor op te rukken. Aan dit voornemen was echter nog geen gevolg gegeven. althans waren, blijkens de laatste berigten, slechts eenige honderden gewapende Chinezen noordwaarts getrokken, vermoedelijk met het doel, aan de zijde van Pamangkat op roof uit te gaan. Te Mandor waren alle toegangen naar den vijand gesloten, en werden de oorlogstoerustingen met ijver voortgezet. De gemoederen aldaar waren zeer tegen de Chinezen van Montrado verbitterd, vooral ten gevolge van de gruwelijke mishandelingen, welke door die Chinezen waren gepleegd aan een tachtigtal Chinezen van Pamangkat; aan wie te Mandor eene schuilplaats was aangeboden, en die op reis derwaarts met twee aan de kongsie Songfong van Mandor toebehoorende en naar Pamangkat afgezondene praauwen (handongs) te Soengie-Raya op vijandelijk grondgebied vervallen waren.

Des avonds van den 4den October, werd het stadhuis te Samarang, waarin zich de bureau en archiven van den raad van justitie en politie bevonden, door brand bijna geheel in de asch gelegd, zonder dat de oorzaak van dit onheil nog bekend was.

Ook wordt van vele andere branden gewag gemaakt, waarvan sommige ten gevolge der buitengewone droogte.

— De *Nieuwe Rotterdamsche-Courant* deelt de volgende particuliere berigten mede:

„De droogte blijft nog steeds voortduren en begint overal zorg te veroorzaken voor het gewas. Dadelijke schade doet dezelve aan den suikeroogst dit jaar, maar vooral aan den Indigo-oogst, welke reeds als geëindigd mag worden beschouwd, zijnde alle Indigo-velden verdroogd. Bovendien bestaat er veel vrees voor den oogst van het volgend jaar van beide producten, zijnde onder anderen van Suiker de nieuwe aanplant reeds in Augustus bewerkstelligd en welke thans verschrikkelijk kwijnt, terwijl er ook, wat indigo aanbelangt, vrees bestaat dat er niet genoeg stekken voor het volgend jaar zullen overblijven.

„Ook voor den Koffijoogst van het volgend jaar, vooral in de beneden landen, bestaat veel vrees; maar het ergste, is het gesteld met de rijstkultuur en de kultuur van inlandsche groenten en wortelen, waarvan de gevolgen niet zijn te overzien. Men herinnert zich dan ook niet zulk eene langdurige droogte; alleen in 1838 moet het eveneens zijn geweest. Die voortdurende droogte is ook voor den Tabaksoogst allernadeeligst; dezelve zoude in ieder geval reeds klein zijn, maar de kwaliteit van dat weinigje zal hoogstwaarschijnlijk nog zeer slecht wezen."

Voorts behelzen de Oost-Indische berigten een groot getal civiele en militaire benoemingen.

Het stoomschip *Niagara* heeft berigten uit de Vereenigde Staten aangebragt, van welke de boodschap van den president *Fillmore*, waarmede de Zitting van het Congres den 2den dezer geopend werd, het belangrijkste is. Na eenige voorloopige beschouwingen wordt gezegd dat de Unie in vrede met alle Natiën verkeert, en dat het Land de zegeningen van den vrede in ruime mate geniet. Het verdrag met Engeland, tot daarstelling van een kanaal tusschen de Atlantische en Stille Zeeën, is bekrachtigd, maar over de bepaling van vrijhavens aan de beide uiteinden van dat kanaal en andere punten moet nog gehandeld worden. Met Brazilië is het voorgenomen verdrag nog niet gesloten. — De inkomsten hebben in het den 30sten junij geëindigd jaar 47,421,748 en de uitgave 43,002,168 dollars bedragen, en de openbare schuld is met 495,276 dollars verminderd.

De President noemt het heffen van regten op inkomende goederen, tot stijving der schatkist, een onbetwistbaar regt, maar spoort tevens tot het aanmoedigen van de nijverheid der eigene ingezetenen aan. Een hoog tarief kan niet bestendig zijn; de fabriekant behoeft gelijkmatigheid en bestendigheid, ten einde hem vertrouwen in te boezemen dat hij niet door plotselinge veranderingen ongelukkig gemaakt zal worden. — Naardien meer dan drie vierde gedeelten der inwoners van den landbouw leven, beveelt de President de oprigting van een bureau voor dien tak aan, ten einde aan dit middel van bestaan leiding en aanmoediging te geven.

De aanhechting van Texas en de aanwinst van California en Nieuw Mexico hebben de bevolking met 424,000 zielen vermeerderd. Eene vermeerdering van magt, tot beteugeling der Indiaansche stammen die deze gewesten gedurig verontrusten, wordt ten sterkste aanbevolen, alsmede de oprigting van eene wijkplaats voor oude en gebrekkige militairen, en de bevordering van groote openbare werken. De President verblijdt zich over den gelukkigen uitslag der genomen maatregelen wegens het vraagstuk der slavernij.

De boodschap van den President heeft over het algemeen een gunstigen indruk gemaakt.

NATUURKUNDIG GENOOTSCHAP.

Vergadering, op Maandag den 23sten December 1850.

Redenaar: de Heer Jhr. Mr. P. Six.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 15 Dec. tot en met 21 Dec. 1850. 5 mann. 3 vrouwel. geslacht.

STERFGEVALLEN.

Van 15 Dec. tot en met 21 Dec. 1850. 8 mann. 5 vrouwel. geslacht.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 20 December.

Heden is alleen verkocht van GERST: 118 ℔ N. Deensche *f* 148. — De overige artikelen zonder handel.

KOOLZAAD, op 9 vaten Olie te leveren; in Dec. eerstk. 58 P. vl.

LIJNZAAD één doen; 108, 109 ℔ Petersb. *f* 285; 108, 109 ℔ Riga *f* 260.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* 36; Vlieg. *f* 35; 1 Dec. eerstk. *f* 34½; 1 Mei eerstk. *f* 35; 1 Sept., 1 Oct. en 1 Nov. eerstk. *f* 34½.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* 34½; Vlieg. *f* 33½.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 37½.

RAAPKOEKEN: per 1040 st., *f* 60 à 65. — LIJNKOEKEN: per 104 st., *f* 7½ à 11½.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 20. DECEMBER 1850.

Het Nederl. Mudde Tarwe (Oude)	van *f*	0,00	tot *f*	0,00.
Het dito dito Tarwe (Nieuwe)	» »	7,10	» »	7,70.
Het dito dito Rogge	» »	5,60	» »	5,75.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» »	0,00	» »	5,70.
Het dito dito Boekweit	» »	0,00	» »	5,60.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.			»	0,15.
Een licht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.			»	0,15
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.			»	0,23½.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.			»	0,27.
Een Nederl. pond Tarwe-meel			»	0,16.
Een dito pond grof Tarwe-meel			»	0,15.
Een dito pond Boter			»	0,54
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde).	*f*	0,00	tot *f*	2,30.
Het 1000 Eiken Telhout			»	2,60.
Het 1000 Doof Hout			»	2,00.
De kar Spaanders			»	2,85.
De » Struiken			»	2,80.
De 100 Mutsaard			»	3,50.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (20 *December*) was de fondsnotering: Ned. 2½ pCt. 56$^{9}/_{16}$, $^{13}/_{16}$; 3 pCt. 66¾, ⅞; 4 pCt. 87¼, ½, ⅜; O. Ind. Leen. 4 pCt. 86¼, ½; Amort.-Syndik. 3½ pCt. 87¼; Aand. Rijnspoorweg 90¼; N. Handelm. 109½; Belgie 2½ pCt. 46⅞, $^{15}/_{16}$; Fr. Oblig. 3 pCt. 54, $^{1}/_{16}$, 54; Spanje Ardoins 12¾, 13, 12⅞; dito van 510 p. st. 13, $^{3}/_{16}$, ⅛; 3 pCt. 39¼; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. 33$^{7}/_{16}$, $^{11}/_{16}$, ⅝; Coupons 8⅛, $^{3}/_{16}$; Portugezen te Londen 5 pCt. 35¾; 4 pCt. 35⅜, $^{7}/_{16}$; Rusland 5 pCt. 104⅞; Id. 1828—29 103⅞; Certif. 1831—33 93$^{7}/_{16}$, ½; 4 pCt. bij *Hope* 86¼; Id. bij *Stieglitz* 85⅞; Oostenr. Metall. 5 pCt. 70½, ⅞; Nieuwe 2½ pCt. 37⅛, ½; Nieuwe 5 pCt. 75⅝; ⅝.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.